

Nr 59.

Av herrar **Petrén** och **Bärg**, *angående obligatorisk beredning genom nykterhetsnämnd av kommunala ärenden, berörande nykterhetstillståndet.*

Jämlikt 64 § i rusdrycksförsäljningsförordningen har nykterhetsnämnden att övervaka nykterhetstillståndet i kommunen. I sådant syfte åligger det därvid nämnden särskilt bland annat att bereda de ärenden, berörande nykterhetstillståndet, vilka i stad av stadsfullmäktige och på landet av kommunalstämma till nämnden remitteras. Då nykterhetsnämnden är den kommunala myndighet, som har att övervaka nykterhetstillståndet, kunde det ju synas självklart, att alla kommunala ärenden av nu ifrågavarande art remitterades till nämnden. Då det emellertid rått olika meningar, huruvida det anförda stadgandet även innebure en bestämd föreskrift för stadsfullmäktige i stad och kommunalstämma å land att remittera alla ärenden, berörande nykterhetstillståndet, till nykterhetsnämnden, väcktes vid 1923 års riksdag en motion (F. K. Nr 104), däri yrkades på sådan omformulering av 64 § i rusdrycksförsäljningsförordningen, att det klart och otvetydigt framginge, att alla dylika ärenden ovillkorligen måste remitteras till nykterhetsnämnden.

Riksdagen avslög denna motion, sedan bevillningsutskottet avstyrkt densamma med följande motivering (utl. Nr 20):

»I likhet med motionären anser utskottet, att, därest ärende, som handlägges av stadsfullmäktige eller kommunalstämma, är av beskaffenhet att beröra nykterhetstillståndet inom kommunen, nykterhetsnämnden bör sättas i tillfälle att yttra sig i ärendet. Då nykterhetsnämnds ledamöter utses av vederbörande kommunala myndighet, torde även kunna antagas, att frågor av dylik beskaffenhet komme att remitteras till denna nämnd. Något behov av en lagändring torde därför icke föreligga.»

Nu föreligger emellertid ett prejudikat, som visar, att bevillningsutskottets ifrågavarande yttrande varit alltför optimistiskt.

Fallet är följande:

Vid sammanträde den 15 november 1925 med kommunalfullmäktige i Häverö socken hade kommunalfullmäktige att avgiva yttrande över en till fullmäktige remitterad, av Norrtälje ångbryggeriaktiebolag gjord ansökan om rätt att i Häverösund hava ett nederlag av maldrycker av andra klassen. Kommunalnämnden tillstyrkte ansökningsen. Fullmäktige beslöto, efter verkställd votering, med tio röster mot sju, som avgåvos för avslag, »bifalla» ansökningsen.

Över beslutet besvarade sig Arvid Nilsson hos K. B. i Stockholms län under yrkande, att då ärendet, som oförnekligen berörde nykterhetstillståndet inom kommunen, icke i enlighet med bestämmelsen i 64 § av förordningen den 14 juni 1917 remitterats till kommunens nykterhetsnämnd, K. B. måtte, med upphävande av kommunalfullmäktiges beslut, återförvisa ärendet till fullmäktige för lagenlig behandling.

Till utveckling av besvären anförde klaganden bevillningsutskottets ovan återgivna utlåtande.

Kommunalfullmäktige hemställde i av K. B. infordrad förklaring, att besvären måtte lämnas utan avseende.

K. B. yttrade genom resolution den 29 januari 1926, att då klaganden icke anfört någon omständighet, som jämlikt § 75 för ordningen om kommunalstyrelse på landet kunde föranleda till klandrade beslutets upphävande, prövade K. B. lagligt ogilla besvären.

Klaganden fullföljde sin talan.

K. B. hemställde i infordrat utlåtande om besvärens ogillande.

Målet föredrogs den 18 oktober 1928 i Regeringsrätten, som icke fann skäl att göra ändring i K. B:s resolution.

Som av detta prejudikat framgår, finnes det ingen skyldighet för stadsfullmäktige i stad och kommunalfullmäktige resp. kommunalstämma å land att remittera ärenden, berörande nykterhetstillståndet, till nykterhetsnämnden. Det torde emellertid få anses stå i överensstämmelse med andan i 64 § i rusdrycksförsäljningsförordningen, att så sker. En bestämmelse härom bör uppenbarligen hava sin plats icke i rusdrycksförsäljningsförordningen utan i förordningarna om kommunalstyrelse.

Med stöd av vad sålunda blivit anfört hemställes,

att riksdagen måtte i skrivelse till Kungl. Maj:t anhålla, att Kungl. Maj:t ville beakta ovan angivna synpunkter vid framläggandet av det förslag till ändringar i kommunalförfattningarna, som lärer vara att förvänta, eller, om proposition i detta ärende framlägges vid innevarande riksdag, att riksdagen för sin del vid behandlingen av densamma måtte tillgodose kravet på obligatorisk beredning genom nykterhetsnämnden av kommunala ärenden, berörande nykterhetstillståndet.

I sistnämnda fall hemställes tillika, att vederbörande utskott ville uppgöra förslag till de lagtextändringar, som kunna vara erforderliga för berörda syfte.

Stockholm den 21 januari 1929.

Alfred Petrén.

A. J. Bärq.